

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง โดยใช้รูปแบบ
การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Development of Learning Achievement in Thai Literature on 'Inao:
The Kamang Kuning War Episode' Using a Flipped Classroom Model
Combined with Task-Based Learning for Grade 10 Students

วิศวะ วัฒนะเลิศโรจน์^{1*} และ ราชนัย นิลวรรณภา²

Visarva Watthanaloetrot¹ and Rachan Nillawannapha²

(วันที่รับบทความ: 11 กุมภาพันธ์ 2569, วันที่แก้ไขบทความ: 29 มีนาคม 2569, วันที่ตอบรับตีพิมพ์: 31 มีนาคม 2569)

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ในการวิจัยคือ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/9 โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (t- test Dependent Samples) ผลวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ (E_1/E_2) เท่ากับ 82.83/86.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$ = 25.98) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 13.15) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน สามารถยกระดับทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะสำคัญของผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน นักเรียนได้รับการฝึกการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสารและการทำงานร่วมกันผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย นอกจากนี้ นักเรียนยังมีทัศนคติที่ดีและความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับสูงสุด ซึ่งสะท้อนว่ารูปแบบการสอนดังกล่าวถือเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 20

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน; การเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน

¹⁻² สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹⁻² Thai Language and Literary Works, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University, Thailand

* Corresponding author's e-mail: 66010184005@msu.ac.th

สำนวนโวหาร จดจำฉันท์ลักษณะ ตลอดจนการที่นักเรียนไม่สามารถตีความของเรื่องที่ศึกษาได้ นอกจากนี้นักเรียนบางคนยังคุ้นเคยกับการเรียนวรรณคดีด้วยวิธีการอธิบายความหมายของคำศัพท์ทีละคำ รวมถึงการถอดคำประพันธ์ทีละบทจนจบเรื่อง

จากเหตุข้างต้นนักเรียนจึงรู้สึกเบื่อหน่ายในการอ่านวรรณคดีและไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการศึกษาวรรณคดีไทย เนื่องจากไม่สามารถวิเคราะห์และเชื่อมโยงความรู้จากเรื่องที่อ่านมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้สอดคล้องกับบรรณพงษ์ ผิวเหลือง, บัญชา เกียรติจรูญพันธุ์ และ ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล (2563) ที่ได้กล่าวว่าการจัดกิจกรรมด้านวรรณคดีและวรรณกรรม การให้ผู้เรียนอ่านทุกตัวอักษรพร้อมกันค่อนข้างใช้เวลามากจึงเกิดอาการเบื่อ การเรียนวรรณคดีไปด้วย โดยผลการทดสอบวัดผลปลายภาคเรียนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม ใน 3 ปีการศึกษาซ้อนหลัง ดังตารางนี้

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบปลายภาคเรียน 3 ปีการศึกษาซ้อนหลัง (2564 – 2566) รายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม แยกตามสาระของรายวิชาภาษาไทย

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ร้อยละที่ผ่านการประเมิน		
	ปีการศึกษา 2564	ปีการศึกษา 2565	ปีการศึกษา 2566
การอ่าน	80.80	82.07	81.57
การเขียน	75.25	75.76	75
การฟัง การดู และการพูด	79.55	75.76	78.54
หลักการใช้ภาษาไทย	72.98	71.97	70.71
วรรณคดีและวรรณกรรม	68.18	65.66	64.90

จากผลการทดสอบปลายภาคเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคมพบว่าคะแนนในสาระวรรณคดีและวรรณกรรมต่ำกว่าสาระอื่น ๆ อีกทั้งคะแนนยังต่ำกว่าที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ตั้งเป้าหมายไว้คือร้อยละ 75 ของนักเรียนทั้งหมดและคะแนนในแต่ละปีการศึกษามีการลดลงอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในสาระวรรณคดีและวรรณกรรมยังคงไม่ประสบความสำเร็จตามมาตรฐานตัวชี้วัด นอกจากนี้ จากการประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม ในภาคเรียนที่ผ่านมา ได้มีการสะท้อนปัญหาพร้อมกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาระวรรณคดีและวรรณกรรมว่า นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความสนใจในการอ่านเนื้อหา ครูยังคงใช้วิธีการสอนแบบอธิบายความหมายคำศัพท์และถอดความทีละบทเป็นหลัก ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรับ (Passive Learning) ไม่สามารถวิเคราะห์ตัวละคร แก่นเรื่อง และคุณค่าด้านวรรณศิลป์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงไม่สามารถเชื่อมโยงบทเรียนกับชีวิตจริงและบริบทสังคมได้อย่างเหมาะสมส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีต่ำกว่ามาตรฐานตามที่กลุ่มสาระได้ตั้งเป้าหมายไว้ แม้จะมีการปรับวิธีการสอนบ้างแล้วก็ตาม ปัญหาดังกล่าวจึงสะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างผู้เรียน กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้เชิงรุกมากยิ่งขึ้น ซึ่งหากการเรียนด้านวรรณคดีและวรรณกรรมต่ำลง อาจส่งผลกระทบต่อทั้งตัวนักเรียนและสังคมในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่การลดทักษะพื้นฐาน การสูญเสียคุณค่าทางวัฒนธรรม ไปจนถึงการลดลงของความคิดสร้างสรรค์และคุณธรรมในอนาคต

วรรณคดีที่พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายคือบทละครเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง ซึ่งเป็นบทละครในพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เป็นวรรณคดีที่มีความโดดเด่นในด้านเนื้อเรื่องความคมคายไพเราะของสำนวนโวหารและลีลาการแต่ง จนในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของกลอนบทละครว่า ดังที่ประสิทธิ์ กายกกลอนและคณะ (2544) ได้ศึกษาคุณค่าของวรรณคดี เรื่องอิเหนา สรุปได้ว่าอิเหนาเป็นวรรณคดีที่มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับเนื้อหา มีกลวิธีการสร้างตัวละครและฉากที่มีความโดดเด่นใช้การบรรยายและพรรณนาให้ผู้อ่านมองเห็นภาพได้อย่างแจ่มชัดรวมถึงคุณค่าที่ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนไทยในอดีตทั้งสภาพชีวิตในพระราชสำนัก พระราชพิธีต่าง ๆ สภาพชีวิตของประชาชนรวมถึงการทำให้ผู้อ่านมองเห็นคุณค่าที่ทำให้เข้าใจชีวิตมนุษย์มากขึ้น จากความโดดเด่นของวรรณคดีเรื่องอิเหนาทำให้วรรณคดีเรื่องอิเหนาได้รับการบรรจุเข้าไปในเนื้อหาการเรียนการสอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คือ ตอนศึกกะหมังกูหนิง อีกทั้งอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิงได้ให้ข้อคิดเรื่องความรัก ทั้งความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ความรักวัยรุ่นหนุ่มสาว ความรักในเครือญาติ ซึ่งเหมาะสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่จะได้ศึกษาแต่ด้วยวรรณคดีเรื่องอิเหนามีที่มาจากภาษาขวา – มลายู ทำให้ชื่อตัวละครเป็นชื่อที่แปลกสำหรับนักเรียนไทยทำให้การจำชื่อตัวละครและการเข้าถึงเนื้อเรื่องวัฒนธรรม สภาพสังคมบริบทต่าง ๆ ในวรรณคดีอิเหนาเป็นเรื่องที่ยากสำหรับการศึกษาซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการเรียนวรรณคดีเรื่องอิเหนายังไม่บรรลุจุดประสงค์ตามที่หลักสูตรได้ตั้งเป้าหมายไว้

ในด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน แม้ว่าครูจะพยายามอธิบายและถอดความอย่างละเอียดแต่วิธีการดังกล่าวยังคงเป็นการเรียนรู้เชิงรับ ทำให้นักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ตัวละครและประเด็นทางสังคมในเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลสะท้อนปัญหาจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม ที่ระบุว่านักเรียนขาดความสนใจในการอ่านวรรณคดี ขาดการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และมีปัญหาในการตีความความหมายเชิงลึกของเรื่อง ส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระวรรณคดีและวรรณกรรมลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ดังนั้นการพัฒนาวิธีการสอนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การคิดวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้ความรู้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน ปัจจุบัน มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้นวัตกรรมที่ช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ซึ่งช่วยลดเวลาในการถ่ายทอดความรู้ในชั้นเรียน และเพิ่มเวลาสำหรับการปฏิบัติกิจกรรมคิดวิเคราะห์ รวมถึงการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน (Task-Based Learning) ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและแก้ปัญหาที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง โดยมีงานวิจัยของ Bergmann & Sams (2012) ที่ยืนยันว่าวิธีนี้ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองและการคิดเชิงลึก ขณะที่ Willis (1996) พบว่าการเรียนรู้แบบภาระงานช่วยพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกันของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ยังพบว่า ยังไม่มีงานวิจัยชิ้นใดที่นำทั้งสองรูปแบบมาบูรณาการในบริบทของการสอนวรรณคดีไทย โดยเฉพาะวรรณคดีที่มีความซับซ้อนอย่างอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง

การผสมผสานระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านและการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐานจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง เนื่องจากรูปแบบดังกล่าวช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาที่ซับซ้อน และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีงานวิจัยที่ได้ชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบ คือ งานวิจัยของ Bergmann และ Sams (2012) พบว่าการจัดการ

เรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในขณะที่งานวิจัยของ Willis (1996) แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐานส่งผลดีต่อการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกันของผู้เรียน การบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐานจึงถือเป็นแนวทางนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง โดยการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านช่วยให้นักเรียนได้เข้าถึงความรู้พื้นฐานผ่านสื่อดิจิทัลในเวลาที่เหมาะสมกับตนเอง (Self-paced Learning) ทำให้พร้อมสำหรับการลงมือปฏิบัติและอภิปรายในชั้นเรียน ขณะที่การเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐานทำให้นักเรียนได้นำความรู้ที่ศึกษาล่วงหน้าไปใช้แก้ปัญหาเชิงสถานการณ์ในชั้นเรียน เกิดการเชื่อมโยงระหว่าง “ความรู้” และ “การปฏิบัติ” อย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการสร้างความหมายต่อวรรณคดีด้วยตนเอง การผสมผสานทั้งสองรูปแบบจึงเป็นการเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้แบบเสริมแรง (Complementary Strengths) ที่ช่วยให้นักเรียนไม่เพียงเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนของวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง เท่านั้น แต่ยังได้รับประสบการณ์เรียนรู้ที่มีความหมาย สนุก ท้าทาย และเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

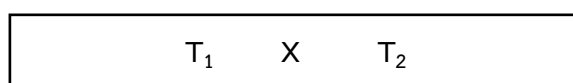
ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางในการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง จึงได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน มาจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนซึ่งการจัดแนวทางการสอนในรูปแบบนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในแง่ของการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจและเห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย ตลอดจนการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั่นคือการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ก่อนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre – Experimental Design) โดยศึกษากลุ่มทดลองเดียววัดสองครั้ง คือการวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน (The one – group pretest – posttest design) ซึ่งมีรูปแบบแผนการทดลอง ดังนี้



ภาพประกอบ 2 แบบแผนเชิงทดลองเบื้องต้น

เมื่อ	T ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
	X	แทน	การจัดการเรียนการสอนอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิงโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง
	T ₂	คือ	การทดสอบหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 10 ห้องเรียน ทั้งหมด 396 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/9 โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 40 คน โดยใช้วิธีตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง โดยใช้คาบสอนปกติในชั่วโมงเรียน ดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เปิดม่านวรรณคดี อิเหนาเล่าเรื่อง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ตัวละครชัด บทบาทสำคัญ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 วรรณศิลป์งาม สื่อความคิด
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 คุณธรรมนำจิต ข้อคิดสอนใจ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เปิดห้องเรียนใหม่ ชวนให้คิดวิเคราะห์
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เจาะลึกภาระงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre – Experimental Design) โดยศึกษากลุ่มทดลองเดียว วัดสองครั้ง คือการวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน (The one – group pretest – posttest design) ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยอธิบาย ทำความเข้าใจและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ก่อนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจลำดับขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนใช้แผนการจัดการเรียนรู้

3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐานกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/9 โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6 แผนแผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

4. หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล นำผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการทดสอบทั้งก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์หลังเรียนไปวิเคราะห์ตามค่าสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

5. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐานเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการทดสอบประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556)

2. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดย เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน โดยใช้สูตรสถิติ t-test Dependent (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561)

3. วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน ในรูปแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert, 1932) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ จากการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียน (กระบวนการ E_1) คิดเป็นร้อยละ 82.83 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (ผลลัพธ์ E_2) คิดเป็นร้อยละ 86.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด ดังตารางนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

แผนการจัดการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ ระหว่างการใช้แผนการ จัดการเรียนรู้		S.D.	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ หลังเรียน		S.D.
	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	
1	16.35	81.75	1.64	25.98	86.58	1.95
2	16.55	82.75	1.55			
3	16.85	84.25	1.78			
4	16.70	83.50	1.76			
5	16.53	82.62	1.65			
6	16.43	82.12	1.97			
รวม	99.40	82.83	4.21	25.98	86.58	1.95

$E_1/E_2 = 82.83/86.58$

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 82.83/86.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐานสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน

การวัดผลสัมฤทธิ์	Mean	S.D.	ค่าเฉลี่ย ของ ผลต่าง	S.D. ค่าเฉลี่ย ผลต่าง	t	df	Sig
ก่อนเรียน (Pretest)	13.15	1.23	12.83	1.43	56.71*	39	.000
หลังเรียน (Posttest)	25.98	1.95					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ก่อนเรียนนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 13.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.23 คะแนน หลังเรียนนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 25.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.95 โดยเห็นได้ว่าคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 12.83 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.43 จากการทดสอบด้วยสถิติ t - dependent ได้ค่า t เท่ากับ 56.71 แสดงว่าค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจ ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่าในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.41) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.89$) รองลงมาคือด้านสื่อและเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.83$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 4 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน

ตัวชี้วัดความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.6	0.45	มากที่สุด
ด้านสื่อและเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนรู้	4.83	0.38	มากที่สุด
ด้านบทบาทของครู	4.64	0.47	มากที่สุด
ด้านผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	4.89	0.32	มากที่สุด
ด้านความพึงพอใจภาพรวม	4.81	0.40	มากที่สุด
รวม	4.74	0.41	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน (Task-Based Learning) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการเรียนวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ซึ่งสามารถอภิปรายผลสำคัญได้ 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.83/86.58 (E_1/E_2) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ผลลัพธ์นี้เกิดจากการออกแบบกิจกรรมที่ผสมผสานจุดเด่นของสองแนวคิด คือ การให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาพื้นฐานผ่านสื่อดิจิทัลนอกเวลาเรียน (Flipped Classroom) ทำให้มีเวลาในชั้นเรียนสำหรับการลงมือปฏิบัติภาระงานที่ซับซ้อน (Task-Based Learning) เช่น การวิเคราะห์วรรณศิลป์ และการทำโครงงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bergmann และ Sams (2012) ที่พบว่าห้องเรียนกลับด้านช่วยเพิ่มเวลาสำหรับกิจกรรมเชิงลึกในห้องเรียน และสอดคล้องกับ Ellis (2003) ที่ระบุว่าการเรียนรู้แบบภาระงานช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาและการคิดวิเคราะห์ผ่านการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ การพิจารณาคะแนนระหว่างเรียนรายแผนพบว่า แผนที่เน้นวรรณศิลป์ (แผนที่ 3) และคุณธรรม (แผนที่ 4) มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนถึงความสำเร็จในการบูรณาการเทคโนโลยีและการเชื่อมโยงบทเรียนกับชีวิตจริง อีกทั้งค่าประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ที่สูงกว่ากระบวนการ (E_1) ยังแสดงถึงการเกิดการเรียนรู้ที่คงทน (Retention of Learning) และการตกผลึกทางความคิดของผู้เรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (25.98) สูงกว่าก่อนเรียน (13.15) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมการเรียนรู้ช่วยยกระดับความเข้าใจของผู้เรียนจากระดับความจำไปสู่ระดับการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พัทธินันท์ สิทธิภูมิและคณะ (2564) ที่พบว่าการใช้ห้องเรียนกลับด้านช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพงษ์ กล่าบุตร (2564) ที่ยืนยันว่าการเรียนรู้โดยเน้นภาระงานช่วยพัฒนาความสามารถด้านภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญ

3. ความพึงพอใจของผู้เรียนในระดับสูงที่สุดนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับ "มากที่สุด" ($\bar{X} = 4.74$) โดยประเด็นที่พึงพอใจสูงสุดคือ ความสำเร็จในการสร้างผลงานกลุ่มและโครงงาน ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมาคือ ความชัดเจนของใบงานและการเชื่อมโยงเนื้อหาชีวิตจริง ($\bar{X} = 4.88$) สิ่งนี้สะท้อนว่าผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงและมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา กุญษ์ศักดิ์ (2560) ที่พบว่าผู้เรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน

การบูรณาการห้องเรียนกลับด้านกับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐาน เป็นนวัตกรรมที่ตอบโจทย์การศึกษายุคใหม่ ช่วยเปลี่ยนผู้เรียนจากผู้รับความรู้ (Passive Learner) เป็นผู้สร้างความรู้ (Active Learner) ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย (ผลสัมฤทธิ์) ทักษะพิสัย (การปฏิบัติงาน) และจิตพิสัย (ความพึงพอใจ) เตรียมพร้อมผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ครูผู้สอนควรจัดเตรียมสื่อดิจิทัลและใบความรู้ที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาล่วงหน้า และควรออกแบบภาระงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับรูปแบบการสอนอื่น ๆ และควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมระดับชั้นที่หลากหลายขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยที่ก้าวข้ามข้อจำกัดของการสอนแบบท่องจำดั้งเดิม โดยบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเป็นระบบ นวัตกรรมดังกล่าวได้ปรับเปลี่ยนบทบาทของชั้นเรียนจากพื้นที่การถ่ายทอดความรู้แบบบรรยาย ไปสู่พื้นที่แห่งการคิด วิเคราะห์ขั้นสูงและการลงมือปฏิบัติจริง ผู้เรียนมีโอกาสดูภาพบริบททางวรรณคดีล่วงหน้าด้วยตนเอง และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาผ่านภาระงานที่ท้าทายและมีความหมาย

รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้เรียกว่า “รูปแบบการเรียนรู้วรรณคดีเชิงรุกแบบผสมผสาน (Flipped-Task Literature Model)” ซึ่งผสมผสานแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเข้ากับการเรียนรู้แบบภาระงานเป็นฐานอย่างกลมกลืน โดยมุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาพื้นฐานผ่านสื่อดิจิทัลนอกชั้นเรียน และใช้เวลาในชั้นเรียนเพื่อดำเนินกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ เช่น การวิเคราะห์ตัวละคร การสังเคราะห์คุณค่าทางวรรณศิลป์ การสร้างสรรค์โครงงาน และการเชื่อมโยงสาระสำคัญสู่การดำเนินชีวิตจริง

แนวทางดังกล่าวไม่เพียงช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อวรรณคดีไทยจากเรื่องที่น่าเบื่อและห่างไกล ให้กลายเป็นสิ่งที่มีความหมายและใกล้ตัวมากยิ่งขึ้น หากยังส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงลึก (Deep Understanding) จากกระตือรือร้นต่อการประยุกต์ใช้และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อาทิ การคิด วิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกันอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 5-20.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). *การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา*. ตักสิลาการพิมพ์.
- นิภา กุญษ์ศักดิ์. (2560). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสร้างสรรค์และความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11(1), 55-67.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน, นิพนธ์ อินสิน และ อภิชาญ ปานเจริญ. (2544). *วรรณคดีมรดก*. โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- พรพิมล หงส์น้อย. (2559). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องมัทนะพาธาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E). วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรินทร์ สิทธิภูมิ, อภิรักษ์ อนุมาน และ สุวรรณี ยะกร. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยและคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้น

- มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 14(1), 153-167.
- สุรพงษ์ กล่าบุตร. (2564). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นภาระงานที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์และความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- อรรถพงษ์ ผิวเหลือง, บัญชา เกียรติจรัสพันธุ์ และ ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล. (2563). สภาพการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย: แนวทางในการแก้ปัญหา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร.*, 8(2), 195–211.
- Bergmann, J. & Sams, A. (2012). *Flip your classroom: Reach every student in every class every day.* ISTE.
- Ellis, R. (2003). *Task-based Language Learning and Teaching.* Oxford University Press.
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 1-55.
- Willis, J. (1996). *A Framework for task-based learning.* Longman.